

**Львівський професійний коледж
готельно-туристичного та ресторанного сервісу**

**Циклова комісія викладачів професійної-теоретичної підготовки
та майстрів виробничого навчання технологічного профілю**

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

ОСНОВИ ПРАВОЗНАВСТВА

Освітньо-професійна програма Харчові технології

Спеціальність: 181 Харчові технології

Галузь знань: 18 Виробництво та технології

Рівень вищої освіти: фаховий молодший бакалавр

Мова навчання : українська

Розробник: Павлишин-Кошова Ганна Богданівна, викладач I категорії
Контактний телефон: +380978040064

Розглянуто й схвалено на засіданні циклової комісії викладачів
професійної-теоретичної підготовки та майстрів виробничого навчання
технологічного профілю

Протокол № 01 від 30 серпня 2021 р.

Голова циклової комісії _____ Надія ФЕДЬКІВ

1. Анотація дисципліни:

В умовах становлення України як демократичної, правової, соціальної держави вивчення дисципліни «Основи правових знань» має особливе значення та дає студентам широкий діапазон світоглядних уявлень із найбільш важливих політико-правових проблем розвитку нашої держави.

Дисципліна «Основи правових знань» спрямована на:

- формування у студентів системного знання з основ теорії держави і права та провідних галузей національного права України (конституційного, адміністративного, цивільного, трудового, кримінального тощо) а також спеціальної юридичної термінології;
- формування навички правомірної поведінки в типових та нетипових життєвих ситуаціях;
- виховання переконання необхідності неухильного дотримання законів, непримиренність до протиправної поведінки;
- вироблення умінь аналізувати суспільно-політичні події в Україні та світі, спираючись на знання з теорії й історії держави та права, користуючись вітчизняними нормативними та міжнародно-правовими актами, різноманітними джерелами права, юридичною літературою;
- формування вміння застосовувати набуті правові знання у майбутній роботі та у повсякденному житті.

2. Мета дисципліни: формування у студентів належного рівня правових знань, що дозволить орієнтуватися в суспільних відносинах, які регулюються та охороняються правом, поводитися відповідно до закону в процесі їхнього життя, професійно застосовувати набуті знання і навички в практичній діяльності фахівця.

Завдання дисципліни:

- ознайомити студентів з основами теорії держави та права, формування їхнього уявлення про державно-правові реалії України;
- поглибити знання студентів про виникнення, типи та форми держави, історію розвитку української державності, сучасну українську державу та її органи;
- поглибити знання студентів про соціальні норми, сформувані системне уявлення про правові норми, галузі права, правовідносини, правопорядок, правопорушення та юридичну відповідальність;
- сформувані системне уявлення про способи підтримання правопорядку, механізми захисту прав і свобод;
- виховувати переконаність у необхідності дотримання правових норм, непримиренність до протиправної поведінки;
- виробити в студентів умінь аналізувати суспільно-політичні події, користуватися правовими актами, юридичною літературою;
- формувати в студентів навички діяти згідно з нормами права у конкретних життєвих ситуаціях;
- сформувані в студентів умінь використовувати набуті знання у практичному житті.

3. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати: що таке право, його мета і завдання; пояснювати зміст понять теми, що вивчається; знати, що являє собою держава, називати основні її ознаки та функції; знати визначення понять орган держави, державний лад; називати види правового статусу особи; називати види соціальних норм; визначати, що таке право та його функції і джерела; давати визначення понять системи права та її складових; давати визначення правовідносин та їх видів; розкривати склад та зміст правовідносин; пояснювати, що таке суспільний порядок, дисципліна, правопорушення та юридична відповідальність; давати визначення конституційного права, характеристику основних етапів української держави; визначати інститут громадянства, давати характеристику правам, свободам та обов'язкам людини і громадянина та гарантіям і механізмам їх захисту; знати особливості організації державної влади і місцевого самоврядування в Україні; знати основні положення фінансового, адміністративного, екологічного, кримінального, цивільного, сімейного, житлового, земельного та трудового права України.

вміти: обґрунтовувати необхідність організації суспільних відносин, характеризувати історичні типи держави і права; давати визначення органу держави, влади та її видів; аналізувати поняття державного ладу та його складових; пояснювати взаємовідносини особи і держави, способи набуття та припинення громадянства; обґрунтовувати необхідність систематизації правових актів; називати види основні риси правових систем; пояснювати зміст правосуб'єктності осіб та об'єктів правовідносин; аналізувати зміст поняття склад правопорушення та його елементи; наводити приклади правопорушень; називати підстави та зміст юридичної відповідальності; аналізувати передумови прийняття Конституції України і давати їх загальну характеристику; пояснювати поняття право в об'єктивному і суб'єктивному значенні; давати характеристику органів державної влади в Україні; пояснювати бюджетну систему України та розкривати особливості відповідальності за порушення фінансового законодавства; пояснювати особливості правового статусу суб'єктів адміністративного права; аналізувати адміністративну відповідальність неповнолітніх; розкривати особливості кримінальної відповідальності неповнолітніх; пояснювати особливості цивільної правосуб'єктності фізичних та юридичних осіб; особливості права власності неповнолітніх; аналізувати види цивільно-правової відповідальності; розкривати умови, порядок укладання та припинення шлюбу; характеризувати договір житлового найму; перераховувати права і обов'язки власників земельних ділянок та землекористувачів; пояснювати, що таке трудова дисципліна та особливості дисциплінарної і матеріальної відповідальності.

4. Пререквізити: Вивчення дисципліни «Основи правових знань» пов'язане зі знаннями соціально-гуманітарних дисциплін (Історія України, Всесвітня Історія, Громадянська освіта, Філософія) але не вимагає обов'язкової спеціальної підготовки.

Постреквізити курсу: набуття студентами знань з «Основ правових знань» сприятиме якіснішому засвоєнню гуманітарних дисциплін, передбачених

навчальним планом, оскільки дисципліна формує основу для розуміння механізму регулювання різних аспектів суспільних відносин в правовому полі.

5. Технічне та програмне забезпечення

Спеціально обладнана аудиторія для проведення лекційних та семінарських занять.

Для навчання необхідно мати з собою гаджети зі стільниковим інтернетом.

Необхідно бути приєднаним до курсу в classroom, а також при необхідності мати Zoom.

6. Політика курсу

- Курс передбачає роботу в колективі.
- Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.
- Відвідування занять є обов'язковим. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь у заходах коледжу, відрядження, участь у міжнародних заходах, які необхідно підтверджувати відповідними документами. Про відсутність на занятті та причини відсутності студент має повідомити викладача або особисто, або через старосту.

Якщо студент захворів, рекомендується залишатися вдома і навчатися за допомогою дистанційної платформи в classroom. Студентам, чий стан здоров'я є незадовільним і може вплинути на здоров'я інших студентів, буде пропонуватися залишити заняття (така відсутність вважатиметься пропуском з причини хвороби).

За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність або в період епідемій) навчання може відбуватись дистанційно - в онлайн-формі (у Zoom та classroom) за графіком, погодженим з викладачем.

Пропущенні заняття відпрацьовувати у встановлений викладачем час.

- Самостійна робота включає в себе теоретичне вивчення питань, що стосуються тем лекційних занять, які не ввійшли в теоретичний курс, або ж були розглянуті коротко, їх поглиблена проробка за рекомендованою літературою, а також виконання завдань з метою закріплення теоретичного матеріалу.

- Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.

- Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності: при використанні Інтернет ресурсів та інших джерел інформації студент повинен вказати джерело, використане під час виконання завдання.

- Списування під час контрольних робіт заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.

- Після вивчення курсу «Основи правових знань» студентам буде запропоновано анонімно заповнити електронні анкети (Google Форма), які буде розіслано у classroom. Заповнення анкет є важливою складовою навчальної активності, що дозволяє оцінити дієвість застосованих методів викладання, а

також врахувати пропозиції стосовно покращення змісту навчальної дисципліни «Основи правових знань».

7. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	денна форма						Моду льний контроль
	усього	у тому числі					
		лекції	практик.	лабор.- практ	семінар ські	самост. роб.	
1	2	3	4	5	6	7	
Модуль 1. Основи правознавства							
Змістовний модуль №1.1. Основи теорії держави і права. Основи конституційного права. Основи адміністративного права.		8			4	10	
Змістовний модуль №1.2. Основи цивільного і сімейного права. Основи трудового права і права соціального забезпечення. Основи кримінального права		8			4	11	
Усього годин	45	16			8	21	

8. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Семінар №1 з теми: Загальна характеристика основних прав, свобод і обов'язків людини і громадянина.	2

2	Семінар №2 з теми: Основи теорії держави і права. Основи конституційного права.	2
3	Семінар №3 з теми: Основи адміністративного права.	1
4	Семінар №4 з теми: Основи цивільного і сімейного права.	1
5	Семінар №5 з теми: Основи трудового права та права соціального забезпечення.	1
6	Семінар №6 з теми: Основи кримінального права України.	1
	Разом	8

9. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Форма держави, функції держави.	2
2	Правомірна поведінка, правопорушення і юридична відповідальність.	1
3	Конституція України-Основний Закон держави.	2
4	Джерела адміністративного права.	1
5	Підстави для адміністративної відповідальності.	2
6	Види адміністративної відповідальності.	1
7	Поняття державної служби. Закон України «Про державну службу». Посадова особа.	1
8	Спадкове право.	2
9	Взаємні права та обов'язки батьків та дітей.	2
10	Поняття цивільної правоздатності та дієздатності.	2
11	Колективний договір, трудовий договір: поняття та порядок укладання.	1
12	Трудові дисципліни, трудові спори.	2
13	Загальна характеристика кримінального права України.	1
14	Особливості кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх.	1
	Разом:	21

10. Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання виконуються у вигляді рукописної доповіді обсягом до 5 сторінок формату А4, орієнтація – книжкова, поля: відступ 1,25 мм; з усіх сторін поля – 20 мм, шрифт – Times New Roman, кегель – 14, міжрядковий інтервал – 1,5, стиль – Normal. Посилання на використані інформаційні джерела оформлюються у квадратних дужках за зразком: [7, с. 28–32]. Наприкінці тексту доповіді, у разі потреби, розміщують список використаних джерел, оформлений відповідно до ДСТУ 8302:2015.

Тематика індивідуальних завдань:

1. Необхідність виникнення держави.
2. Закономірності становлення громадянського суспільства.
3. Становлення та функціонування правової держави.

4. Загальна характеристика правової держави.
5. Зміст та взаємозв'язки джерел права України.
6. Правова та правомірна поведінка.
7. Мотивація неправомірної поведінки.
8. Еволюція поняття та зміст юридичної відповідальності.
9. Становлення та реалізація конституційних прав, свобод і обов'язків людини і громадянина.
10. Адміністративна відповідальність як різновид юридичної відповідальності.
11. Основні підходи до класифікації суб'єктів цивільних правовідносин.
12. Основні підходи до визначення цивільної правоздатності і дієздатності.
13. Становлення і сучасний стан правового інституту немайнових прав і обов'язків подружжя.
14. Правова природа трудового договору.
15. Особливості звільнення працівників за власним бажанням.
16. Загальні та додаткові підстави звільнення працівників за ініціативою роботодавця.
17. Робочий час і його засади регулювання за трудовим правом України.
18. Час відпочинку і його регулювання за трудовим правом України.
19. Матеріальна відповідальність сторін трудового договору.
20. Дисциплінарна відповідальність за трудовим правом.
21. Основні підходи до визначення поняття злочину та його ознаки.
22. Кримінальна відповідальність як різновид юридичної відповідальності.
23. Особливості шлюбного контракту як інституту сімейного права.
24. Підстави для притягнення до кримінальної відповідальності.
25. Поняття та умови звільнення від кримінальної відповідальності.

11. Методи навчання

Навчальна дисципліна «Основ правових знань» відноситься до суспільно – гуманітарного циклу, тому при викладанні під час лекцій використовуються переважно словесні, наочні методи: демонстрації відеослайдів, показ фотоілюстрацій, робота з юридичними документами. Сприйняття навчального матеріалу здійснюється методами бесіди та аналізу документів, подій, фактів, життєвих та виробничих ситуацій. З метою стимулювання навчально-пізнавальної діяльності студентів використовуються різноманітні інтерактивні методи.

12. Методи контролю

З метою з'ясування рівня набутих знань програмного матеріалу, теоретичних і практичних навичок студентів, під час поточного контролю використовуються усний метод контролю у формі опитування, бесіди; презентація самостійної роботи студента; спостереження як метод контролю; розв'язання проблемних ситуацій; комбінований метод у формі семінарських занять, а також під час контролю змістових модулів використовується метод тестування.

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів з «Основ правових знань»

Бали	Початковий
1	Студент\студентка усно в загальних рисах відтворює один-два юридичні терміни окремої теми
2	Студент\студентка на рівні «так-ні» усно відтворює кілька термінів, вибирає правильний варіант відповіді із двох запропонованих
3	Студент\студентка одним простим реченням передає зміст частини теми, знаходить відповідь на закрите запитання в тексті підручника
	Середній
4	Студент\студентка відповідає на окреме запитання за допомогою викладача, репродуктивно відтворює частину навчального матеріалу теми одним-двома простими реченнями, формулює визначення юридичного поняття
5	Студент\студентка відтворює окрему частину основного змісту навчальної теми, відповідаючи на запитання викладача, визначає одну-дві окремі ознаки правових понять
6	Студент\студентка у цілому відтворює частину навчального матеріалу теми, у цілому правильно використовує окремі юридичні терміни, аналізує прості юридичні ситуації, розв'язує тестові завдання першого рівня; може користуватися за допомогою викладача (зразок, пам'ятка) окремими положеннями нормативних актів
	Достатній
7	Студент\студентка самостійно відтворює окрему частину теми, застосовуючи мінімальну юридичну термінологію, уміє дати визначення понять, аналізує зміст правових документів за простим планом, розв'язує елементарні юридичні задачі за допомогою викладача, знаходить окремі правові норми в тексті нормативних актів
8	Студент\студентка в основному володіє навчальним матеріалом і використовує знання за аналогією; може співставляти, узагальнювати інформацію за допомогою викладача; складати прості таблиці, схеми, аналізувати положення нормативно-правового акта за допомогою викладача
9	Студент\студентка оперує вивченим матеріалом на рівні теми, може самостійно його відтворювати, аналізувати положення нормативно-правових актів, підтверджувати одним-двома аргументами висловлене ним судження про правове явище; самостійно розв'язувати юридичні задачі середнього рівня складності
	Високий
10	Студент\студентка вільно викладає правові питання, застосовуючи необхідну юридичну термінологію; уміє вирішувати за допомогою викладача тестові завдання вищого рівня; самостійно складати таблиці, структурно-логічні схеми з правових питань, аналізувати правові ситуації, дати відгук (рецензію) на відповідь іншого студента
11	Студент\студентка т володіє глибокими знаннями, може вільно висловлювати власні судження та аргументує їх, самостійно користується окремими джерелами права; може підготувати повідомлення з юридичної тематики; самостійно вирішує тестові завдання вищого рівня та певні правові ситуації, може використовувати інформацію з додаткової літератури (використання додаткової літератури не є обов'язковою вимогою)
12	Студент\студентка ґрунтовно викладає правові питання, висловлює власну позицію й переконливо її аргументує; самостійно знаходить, оцінює та

	використовує джерела юридичної інформації, зокрема наочні, уміє узагальнити вивчений матеріал, використовує набуті знання й уміння у практичній урочній діяльності (участь у дискусіях, засіданнях «круглих столів» тощо); може самостійно вирішувати юридичні задачі, застосовуючи правові знання
--	--

Перелік питань на залік

1. Поняття держави, її ознаки.
2. Основні теорії походження держави і права.
3. Поняття права та його ознаки.
4. Місце права в системі соціальних норм.
5. Поняття джерела (форми) права, їх види.
6. Нормативно-правові акти як форма права.
7. Поняття правових відносин, їх структура.
8. Поняття правової держави, її ознаки.
9. Юридична відповідальність: поняття та види.
10. Система законодавства, її структура.
11. Правопорушення: поняття, ознаки та види.
12. Склад правопорушення.
13. Механізм держави: поняття та елементи.
14. Апарат держави, державні органи та їх класифікація.
15. Форма державного правління.
16. Форма державного устрою.
17. Державно-правовий режим.
18. Поняття та юридичні властивості Конституції України.
19. Державні символи України.
20. Поняття та принципи громадянства України.
21. Набуття та припинення громадянства України.
22. Конституційні права й свободи людини та громадянина.
23. Конституційні обов'язки людини та громадянина.
24. Конституційне закріплення права на освіту.
25. Поняття та види референдумів в Україні.
26. Поняття та види виборів.
27. Поняття та принципи виборчого права.
40. Поняття та види виборчих систем.
28. Функції та повноваження Верховної Ради України.
29. Конституційно-правовий статус народного депутата України.
30. Функції та повноваження Президента України.
31. Підстави дострокового припинення повноваження Президента України.
32. Кабінет Міністрів України: склад, порядок формування та повноваження.
33. Центральні органи виконавчої влади.
34. Місцеві органи виконавчої влади.
35. Поняття та система місцевого самоврядування в Україні.
36. Засади організації судової влади.
37. Підстави припинення трудового договору.
38. Поняття трудовий договір.
39. Поняття колективний договір.

40. Поняття трудова дисципліна.
41. Умови та порядок прийняття на роботу. Трудова книжка.
42. Поняття робочий час, його види.
43. Поняття час відпочинку, його види.
44. Загальна характеристика Цивільного кодексу України.
45. Поняття спадщина. Спадкування за законом і за заповітом.
46. Поняття цивільні правовідносини.
47. Поняття цивільно-правові договори, їх види.
48. Загальна характеристика Кримінального кодексу України.
49. Поняття злочин, його ознаки та види.
50. Особливості кримінальної відповідальності неповнолітніх.
51. Поняття кримінальні покарання, їх види.
52. Загальна характеристика Сімейного кодексу України.
53. Порядок укладання шлюбу за законодавством України.
54. Розірвання шлюбу за рішенням суду.
55. Особисті немайнові права подружжя.
56. Розірвання шлюбу в державних органах РАЦС.
57. Майнові права подружжя.
58. Опіка, піклування та патронат над дітьми.
59. Поняття пенсія, види пенсій за законодавством України.

13. Методичне забезпечення

1. Методичні вказівки до семінарських занять з дисципліни «Основи правознавства» для студентів спеціальності 181 «Харчові технології» денної форми навчання / Укл.: Павлишин-Кошова Г.Б.
2. Методичні вказівки до самостійної та індивідуальної роботи з дисципліни «Основи правознавства» для студентів спеціальності 181 «Харчові технології» денної форми навчання / Укл.: Павлишин-Кошова Г.Б.
3. Пакет контрольних завдань для оцінки знань студентів спеціальності 181 «Харчові технології» денної форми навчання / Укл.: Павлишин-Кошова Г.Б.
4. Комплексні контрольні роботи з дисципліни «Основи правознавства» для студентів спеціальності 181 «Харчові технології» денної форми навчання / Укл.: Павлишин-Кошова Г.Б.
5. Основи трудового права (основні трудові права та обов'язки сторін трудового договору). Презентація формату power point. Складається з 2 частин – теоретична частина, в якій викладені основи трудового права та практична частина – містить завдання та задачі для закріплення знань. Розробник Павлишин-Кошова Г.Б.
6. Загальні засади трудового законодавства Тести в google формі на 12 питань. Розробник Павлишин-Кошова Г.Б.
7. Загальні засади трудового законодавства. Тести в google формі на 24 питань. Розробник Павлишин-Кошова Г.Б.
8. Загальні засади трудового законодавства. Підсумкові тести в google формі на 24 питань. Розробник Павлишин-Кошова Г.Б.

9. Правопорушення: поняття, види, склад. Презентація формату power point. Складається з 2 частин – теоретична частина, в якій викладені основи теорії про правопорушення, його склад та види і практична частина – містить завдання та задачі для закріплення знань. Тести в google формі на 12 питань. Розробник Павлишин-Кошова Г.Б.
10. Права та обов'язки студентів. Задачі (5 задач) (ґрунтуються на законодавстві про освіту, правилах внутрішнього трудового розпорядку навчального закладу). Розробник Павлишин-Кошова Г.Б.
11. Загальні засади цивільного права. Правоздатність та дієздатність фізичних осіб. Задачі (6 задач). Розробник Павлишин-Кошова Г.Б.
12. Загальні засади цивільного права. Основи спадкового права. Задачі (5 задач). Розробник Павлишин-Кошова Г.Б.
13. Конституційне право України як провідна галузь права України. Тести з Основ правових знань. Тести в google формі на 12 питань. Розробник Павлишин-Кошова Г.Б.
14. Конституційне право України як провідна галузь права України. Тести з Основ правових знань. Тести в google формі на 20 питань. Розробник Павлишин-Кошова Г.Б.

14. Рекомендована література

Базова

1. Правознавство : підручник / Дзера О. В. – К. : Юрінком Інтер. 2019. – 632 с.
2. Правознавство: хрестоматія для студентів ден. та заоч. форми навчання усіх спец. / Л. В.Перевалова; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". - Харків : Панов А. М. [вид.], 2019. - 220 с.
3. Наровлянський, Олександр Данилович. Правознавство (профільний рівень). [11 клас]: підруч. для 11 кл. закл. заг. серед. освіти / Олександр Наровлянський. - Київ : Грамота, 2019.
4. Букач В. В. Конституційні політичні права та свободи людини і громадянина в Україні / В. В. Букач, А. Ю. Олійник: Монографія. – Д.: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2006. – 172 с.
5. Гом'єн Д. Короткий путівник Європейською конвенцією з прав людини / Донна Гом'єн / Пер. з англ. Т. Іваненко та О. Павліченко. Львів: Кальварія, 2000. – 182 с.
6. Декларація про державний суверенітет України: Прийнята Верховною Радою України 16 липня 1990 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1990. – No 31. – Ст. 429.

7. Житловий кодекс Української РСР: Закон Української РСР від 30 червня 1983 р. // Відомості Верховної Ради Української РСР. – 1983. – N28 (додаток). – Ст. 573.
8. Земельний кодекс України: Закон України від 25 жовтня 2001 р.: за станом на // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – No 3-4. – Ст. 27.
9. Кодекс адміністративного судочинства України: Закон України від 6 липня 2005 р. / остання редакція від 22.04.2008 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – No 38. – Ст. 2362.
10. Кодекс законів про працю: Закон України від 10 грудня 1971 р. / поточна редакція 22.05.2008 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1971. – N 50
11. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 7 грудня 1984 р. / поточна редакція від 7.07.2010 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1984. – додаток до No 51. – Ст. 1122.

Допоміжна

1. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 09 квітня 1999 р. No 586-XIV. Відомості Верховної Ради України. 1999. No 20-21. Ст. 190
2. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17 березня 2011 р. No 3166-VI. Відомості Верховної Ради України. 2011. No 38. Ст. 385.
3. Про громадянство України: Закон України від 18.01.2001 року No 2235-III. Відомості Верховної Ради України. 2001. No 3. Ст. 65
4. Земельний Кодекс України від 25.10.2001 року No 2768-III. Відомості Верховної Ради України. 2001. No 3-4. Ст. 27.
5. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 року No 2341-III. Відомості Верховної Ради України. 2001. No 25-26. Ст. 131.
6. Сімейний Кодекс України від 10.01.2002 року No 2947-III. Відомості Верховної Ради України. 2002. No 21-22. Ст. 135.
7. Цивільний Кодекс України від 16.01.2003 року No 435-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. No 40-44. Ст. 356.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 року No 436-IV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15/ed20030116> (дата звернення: 10.01.2020 року)
2. Офіційний сайт Верховної Ради України: URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws>;
3. Офіційний сайт Міністерства юстиції України. URL: <https://minjust.gov.ua/>
4. Кодекс України про адміністративну правопорушення від 07.12.1984 року No 80731-X URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10> (дата звернення: 10.01.2020 року)

5. Кодекс законів про працю України від 23.07.1996 року No 322-08 URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08> (дата звернення:10.01.2020 року)
6. Консульський статут України від 02.04.1994 року No 127/94 URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/127/94> (дата звернення:10.01.2020 року)
7. Цивільно-процесульний кодекс України від 18.03.2004 року No 1618-IV
URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15> (дата
звернення:10.01.2020року)
8. Загальна декларація прав людини від 10.12.19948 року No 995_015 URL:
https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015 (дата звернення:10.01.2020 року)